

ชื่อเรื่อง : การรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเพื่อความมั่นคงด้านอาชีพเกษตรกร อย่างมีส่วนร่วม
บ้านโนนโพธิ์ ตำบลก่อเอ้ อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อคณะผู้ทำวิจัย : อาจารย์วิรงรอง แสงเดือน, นายกิตติศักดิ์ จำปาแก้ว และคณะ

ปีที่ทำวิจัย : 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเพื่อความมั่นคงด้านอาชีพเกษตรกรอย่างมีส่วนร่วมบ้านโนนโพธิ์ ตำบลก่อเอ้ อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์องค์ความรู้ ปัญหา อุปสรรค ปัจจัยเงื่อนไขในการปลูกยางพาราของชุมชน 2) ศึกษาสภาพพื้นที่การถือครองที่ดิน และการใช้ประโยชน์ที่ดินในการปลูกยางพารา และการปลูกพืชชนิดอื่นๆ โดยใช้ระบบ GIS 3) หากกระบวนการผลิตยางพาราแบบสร้างสรรค์ที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อวิถีชีวิต สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงทางด้านอาหารของชุมชน 4) เพื่อหากระบวนการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราบ้านโนนโพธิ์อย่างมีส่วนร่วมการวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research PAR) และดำเนินงานวิจัยด้วยกระบวนการและกิจกรรมที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนระหว่างกัน ในทีมวิจัยชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะเวลาคือระยะเตรียมการระยะปฏิบัติการและระยะสรุปผลและประเมินผล

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าในกระบวนการวิจัยที่เน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชน เริ่มจากการประชุมร่วมกันระหว่างนักวิจัยและทีมนักวิจัยชุมชน เพื่อเสนอแนะปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปลูกยางพาราในพื้นที่ชุมชนบ้านโนนโพธิ์ ซึ่งพบว่า ชุมชนมีปัญหาด้านการครอบครองพื้นที่ทำกิน การไม่ได้รับการสนับสนุนการปลูกยางพาราจากทางภาครัฐและเอกชนไม่ทั่วถึง จากการดำเนินการร่วมกันพบว่ากระบวนการที่ทำให้การแก้ปัญหาสามารถคลี่คลายนั้นคือ การรวมกลุ่ม ทางคณะผู้วิจัยและทีมงานวิจัยชุมชน จึงได้ร่วมมือกันวิเคราะห์ศักยภาพ ความสามารถและความเป็นไปได้ของกลุ่มเกษตรกร ซึ่งทางนักวิจัยได้ใช้ข้อมูลในการสำรวจพื้นที่การทำเกษตร โดยใช้ระบบ GIS เป็นข้อมูลพื้นฐานในการรวมกลุ่มรวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรได้มีโอกาสไปศึกษาดูงาน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรเป็นจุดเริ่มต้นให้กลุ่มเกษตรกรบ้านโนนโพธิ์ได้เริ่มลงมือจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจขึ้นเป็น “กลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเกษตรร่วมใจโนนโพธิ์” เกษตรกรในชุมชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิด การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และมีเกษตรกรแกนนำที่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในทางปฏิบัติการเกษตร สามารถอบรมให้ความรู้ การสาธิตการให้คำปรึกษาในการทำการเกษตรได้ ทำให้เกษตรกรในชุมชนมีกำลังใจในการทำการเกษตรเพื่อสามารถดำรงชีพได้อย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: กลุ่มเกษตรกร, กระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชน, การสำรวจพื้นที่ด้วย GIS

Title: The aggregations group of rubber agriculturist for stability of occupation

Baan Non- Pho, KhueangNai, UbonRatchathani Province.

Researcher: Mrs. Wirongrong Sangduan, Mr. Kittisak Jumphakaew, et al.

Years: 2557

ABSTRACT

The purposes of the aggregations group of rubber agriculturist for stability of occupation Baan Non-Pho, KhueangNai, UbonRatchathani Province were to 1) Study the situation, body of knowledge, problems, barriers and factors to plant the rubber trees in the community. 2) To study the status of the lands and the usage of the lands to plant the rubber trees and other plants by using GIS. 3) To discover the creative producing process of the rubber to prevent the negative effect towards lives, environment and stability of food in the community. 4) To discover the process of aggregation group of rubber agriculturist patricianly. This study is a Participatory Action Research (PAR) and carries out the research by the processes and activities that lead the community together. The study and exchange between researchers and participants consisted of 3 stages were preparation, performing and concluding and evaluation.

The results were the research focused on the participation of the community. Started from the meeting between researchers and the community. Then gave the suggestions for issues that arise from the rubber plantation in Ban Non Pho. The study also founded that the community has the issue about occupied the arable area. The rubber plantation was not supported by the public and private sectors. The operation founded that the process that would solve this issue was to aggregate between the agriculturists and the researchers to co-operate and analyze the potential and the possibility of the agriculturist group that the researcher using data to discover the agriculture areas by using GIS for the basic aggregation of the group. Also being supportive to the agriculturists to go on the field trip to study and exchange the knowledge in order to the establishment of agricultural cooperatives to be a starting point for the agriculturist group of Ban Non Pho to established "Non Pho Confederate Agricultural Community Enterprise ". The agriculturists played an important role in suggesting the new ideas and activities. There were a leader of the agriculturists as a role model for others also to demonstrate, give examples and being a super advisor for other agriculturists. Overall the agriculturists in community have encouraged in farming for stability of occupation for lives long.

Keywords: aAgriculturist groups, The participant of the community, The discovery of the areas by using GIS.